

JAARRAPPORTAGE GEGEVENSBESCHERMING GEMEENTE AMELAND 2024

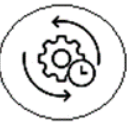
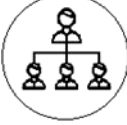

5.1.2e

maart 2025

FG Jaarrapportage 2024

Totaaloverzicht van de kaders

		2024	2025
		Resultaten	Verwachtingen
	Beleid		
	Processen		
	Organisatie		
	Betrokkene		
	Samenwerking		
	Gegevensbescherming		
	Verantwoording		

Inhoudsopgave

INHOUDSOPGAVE	3
INLEIDING	4
LEESWIJZER	4
DEEL 1. STATUS PER 31-12-2024	5
BELEID.....	5
PROCESSEN	5
ORGANISATIE.....	5
RECHTEN VAN BETROKKENE	5
SAMENWERKING	6
GEGEVENSBESCHERMING	6
VERANTWOORDING	7
CONCLUSIE	7
DEEL 2. VOORUITKIJKEN NAAR 2025 EN VERDER	8
BELEID.....	8
PROCESSEN	8
ORGANISATIE.....	8
SAMENWERKING	8
BEVEILIGING	8
VERANTWOORDING	8
CONCLUSIE	9
BIJLAGE 1 - STAND VAN ZAKEN AVG PER ONDERWERP	10

Inleiding

De verantwoordelijkheid voor gemeente Ameland voor het verwerken van persoonsgegevens van inwoners ligt in hoofdlijnen bij drie bestuursorganen: de burgemeester, het college van B&W en de gemeenteraad. De Functionaris Gegevensbescherming (FG) ziet erop toe dat de gemeente de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) naleeft. De FG hoort jaarlijks een verslag uit te brengen van de werkzaamheden, bevindingen en aanbevelingen. Dit is tot op heden nooit eerder uitgevoerd. Gezien het belang van het geven van een update over de stand van zaken, in relatie tot de aandacht die privacy vanaf 2025 gaat krijgen, is dit een mooi moment om hiermee te starten.

In deze jaarrapportage staat een overzicht van de huidige stand van zaken, opgemaakt in het AVG borgingsproduct van de VNG¹. De uitkomsten in dat borgingsproduct is ontstaan door de aanlevering van bewijsstukken vanuit de contactpersoon voor privacy in gemeente Ameland. Uit deze stand van zaken kunnen actiepunten worden opgemaakt, welke voor het grootste deel bekend zijn en waarop actie is ondernomen door het aannemen van een ondersteunende privacy officer voor alle VAST-eilanden.

Deze zal vooral ingezet worden op het op orde krijgen van de algemene basis en daarbij een grote mate van uniformiteit binnen VAST creëren, waardoor het borgen van de basis beter verdeeld en daarmee beter uitvoerbaar wordt.

Leeswijzer

Deze jaarrapportage bestaat uit twee onderdelen. In het eerste deel wordt vooral gekeken naar de status op dit moment. Waar staat de gemeente op het gebied van gegevensbescherming? In het tweede deel staan de aanbevelingen om gegevensbescherming en privacy vanaf 2025 naar een hoger niveau te tillen.

De thema's in deze rapportage zijn afkomstig uit het AVG borgingsproduct van de VNG:

- Beleid
- Processen
- Organisatie
- Rechten van betrokkenen
- Samenwerking
- Beveiliging
- Verantwoording

Het borgingsproduct bevat thema's, criteria en maatregelen die de AVG vertalen naar een kwaliteitscyclus voor gegevensbescherming en privacy voor gemeentelijke processen. In bijlage 1 staat per thema aangegeven in hoeverre de gemeente de criteria heeft geïmplementeerd.

¹ Zie het document 'Criteria borging AVG / Borgingsproduct gegevensbescherming in de gemeentelijke organisatie', [link](#).

Deel 1. Status per 31-12-2024

Beleid

Het privacybeleid is een kader waarin gemeente Ameland aangeeft aan welke principes zij zich houdt bij het verwerken van persoonsgegevens. Het laat zien hoe de gemeente omgaat met persoonsgegevens en welke maatregelen zij treft om te voldoen aan de relevante wet- en regelgeving.

De gemiddelde score op Beleid in het borgingsproduct is 32%. Dit heeft vooral te maken met het privacybeleid en de mate waarin privacy is opgenomen in het algemene beleid. Ook het vaststellen van de verantwoordelijkheid binnen privacy-onderwerpen verdient nog de nodige aandacht.

Processen

Het verwerken van persoonsgegevens van gemeente Ameland moet voldoen aan de AVG. Dit houdt in dat de gemeente de werkprocessen, waarbinnen met persoonsgegevens wordt gewerkt, moet inrichten volgens de beginselen vanuit de AVG: behoorlijk, transparant, doelbinding, data-minimalisatie, opslagbeperking, juistheid, integriteit en vertrouwelijkheid. Daarnaast is de gemeente bij risicovolle verwerkingen verplicht om een DPIA² uit te voeren.

De gemiddelde score op Processen in het toetsingsproduct is 21%. Dit komt doordat niet altijd een DPIA is of wordt uitgevoerd. Het register van verwerkingen is niet op orde en er is geen bewaar- of vernietigingsbeleid. Hierdoor kan het zijn dat de gemeente persoonsgegevens te lang of juist te kort bewaart.

Organisatie

Voor een goede en juiste uitvoering is het van belang dat iedereen binnen de organisatie op de hoogte is van de beginselen van de AVG en het belang van privacy. Organisatorische inbedding betekent het toewijzen van taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden en bewustzijn creëren.

De score op Organisatie is 65%. Een redelijke score, die met blijvende aandacht voor privacy kan worden vastgehouden of verder worden verbeterd. Zeker door de toevoeging van een privacy officer die extra inzet garandeert, kunnen hierin grote stappen gezet worden. Daarnaast gaat het vergroten van privacy bewustzijn ook veel impact geven.

Rechten van betrokkene

Gemeente Ameland informeert degene waarover zij de persoonsgegevens verwerkt (de betrokkene) zowel actief als passief over het verwerken, de grondslag en de maatregelen tegen onrechtmatige toegang en verwerking. Daarnaast faciliteert de gemeente de betrokkenen in het uitoefenen van hun rechten op bijvoorbeeld inzage, correctie en verwijderen van hun persoonsgegevens.

De score op Rechten van betrokkene is 75%. Dit is een goede score die vastgehouden kan worden in 2025.

² DPIA staat voor een Data Protectie Impact Assessment. Dit is een onderzoek om de privacy risico's van gegevensverwerkingen in kaart te brengen. En de maatregelen om deze risico's en dilemma's weg te nemen of te verkleinen.

Samenwerking

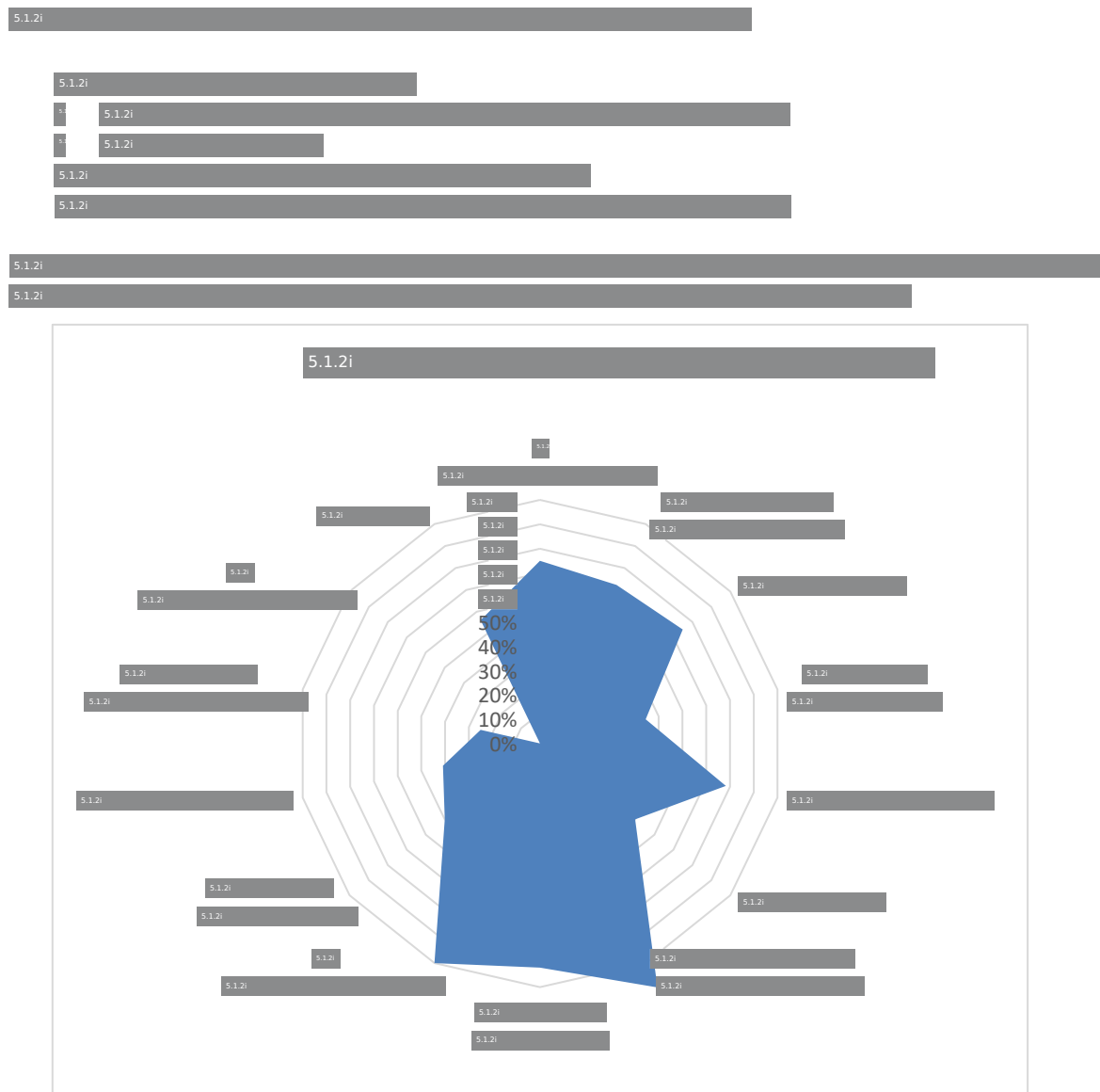
Als er binnen een gemeente op meerdere beleidsterreinen, in verschillende bedrijfsfuncties, in diverse rollen en hoedanigheden samen wordt gewerkt met (mede) overheden en private organisaties, is er vaak sprake van het verwerken van persoonsgegevens tussen partijen. Het ontvangen, verzenden, maar ook het opslaan en raadplegen van persoonsgegevens valt hieronder. Deze verwerkingen moeten voldoen aan de AVG. De gemeente moet dan ook afspraken vastleggen hierover met deze andere partijen.

De score op Samenwerking in het toetsingsproduct is 55%; wat resulteert in een oranje score. Dit is vooral omdat het tweede onderdeel, gegevensverstrekking, 0% heeft gehaald. Er is geen documentatie aangeleverd, waardoor de FG geen controle hierop heeft kunnen uitvoeren. Dit zal ongetwijfeld bij een volgende rapportage een andere score opleveren.

Gegevensbescherming

Vanuit het algemene behoorlijkheids-, het integriteits- en het vertrouwelijkheidsbeginsel is het essentieel dat gemeente Ameland passende technische en organisatorische maatregelen neemt ter beveiliging van persoonsgegevens. De score op beveiliging in het toetsingsproduct is 49%.

De Information Security Officer (ISO) heeft in 2024 een GAP-analyse (nulmeting) op de Informatiebeveiliging uitgevoerd. Deze laat zien hoe gemeente Ameland ervoor staat met betrekking tot de implementatie van de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO).

Verantwoording

De gemeente zelf is verantwoordelijk voor het aantonen dat zij voldoet aan de privacyregels. Door te voldoen aan de verantwoordingsplicht, levert gemeente Ameland een belangrijke bijdrage aan de bescherming van betrokkenen op het gebied van privacy. Dit betekent dat het college van B&W, de burgemeester en de gemeenteraad moeten kunnen aantonen dat de verwerkingen van persoonsgegevens voldoen aan de beginselen van de AVG en aan de relevante andere wet- en regelgeving.

De score op Verantwoording in het toetsingsproduct is 50%; wederom een oranje score. Dit komt doordat het management geen periodieke controle uitvoert over het naleven van de AVG binnen de eigen processen. Ook de FG heeft tot op heden toezicht niet uitgevoerd, waarmee de naleving van de AVG gecontroleerd kan worden, noch jaarlijks een rapportage opgeleverd.

Conclusie

Er zijn zeker aandachtspunten voor de organisatie om aantoonbaar te voldoen aan de AVG. Die zijn via deze rapportage wel duidelijk geworden. Daarbij is de lage score in een aantal gevallen veroorzaakt door de afwezigheid van bewijslast.

Doordat er sinds begin maart 2025 een extra privacy officer is aangetrokken, die de VAST-eilanden gaat ondersteunen bij het op orde krijgen van de basis, is een aantal verbeteringen nu al zichtbaar. De uitdaging gaat liggen in het borgen van de inzet op privacy, waardoor de basis op orde blijft. En er mogelijk ruimte ontstaat voor groei en ontwikkeling.

Deel 2. Vooruitkijken naar 2025 en verder

Gegevensbescherming onderdeel laten zijn van de processen en de systemen van de gemeente en daarmee aantoonbaar voldoen aan privacywetgeving, is een continu proces. Het vraagt om structurele borging van dit onderwerp. Dat zal de uitdaging zijn voor niet alleen gemeente Ameland, maar voor alle VAST-eilanden.

Hieronder is per onderdeel vanuit het borgingsproduct een aantal aanbevelingen aangegeven. Deze kunnen niet allen in 2025 worden verbeterd. Het is aan de organisatie om daarin bewuste keuzes te maken.

Beleid

- Zorg voor het vaststellen van rollen, taken en verantwoordelijkheden op het gebied van privacy en maak dat verder bekend in de organisatie. Dit gaat helpen om privacy tot in de haarvaten van de organisatie te krijgen;
- Zorg ervoor dat processen en procedures aantoonbaar aangepast zijn aan het privacy beleid.

Processen

- Zorg ervoor dat waar nodig, een DPIA wordt uitgevoerd;
- Zorg voor het op orde krijgen en houden van het Register van Verwerkingen.
- Zorg voor kennis over en toepassing van de bewaartermijn en vernietiging van documenten;
- Zorg dat bij nieuwe projecten (of wijzigingen in projecten) de AVG, Informatiebeveiliging, de Wet open overheid (Woo) en de Archiefwet een vast onderdeel zijn.

Organisatie

- Zorg voor een bewustzijnsplan voor de gemeente;
- Zorg voor privacy bewustzijn als onderdeel van Onboarding. Zo heeft iedere nieuwe medewerker dezelfde basis op het gebied van privacy en informatiebeveiliging;

Samenwerking

- Zorg voor duidelijkheid rondom de inzet en opslag van (verwerkers)overeenkomsten. Het is belangrijk voor het toezicht dat er een centrale plaats is waar alle overeenkomsten worden opgeslagen;
- Zorg voor een uniforme werkwijze rondom de opslag van deze overeenkomsten en communiceer deze werkwijze bij de betrokken afdelingen en functies.

Beveiliging

- Zorg voor periodiek overleg met de CISO, waardoor informatiebeveiliging regelmatig wordt besproken;
- Zorg voor beleid, toezicht en communicatie rondom het aanvaardbaar gebruik van bedrijfsmiddelen;

Verantwoording

- Zorg voor periodiek overleg met de FG, waardoor privacy regelmatig wordt besproken;
- Zorg ervoor dat de FG in staat wordt gesteld toezicht uit te voeren.

Conclusie

Op het gebied van privacy en gegevensbescherming is er in 2025 flinke winst te behalen. Met name informatiebeveiliging en het gebruiken en bewaren van persoonsgegevens verdient komend jaar extra aandacht. Dit begint vooral bij bewustwording. Weten wat er kan en mag en daarmee ook, wat er niet kan en mag. Daarom zou ook extra ingezet moeten worden op het vergroten van bewustzijn via diverse programma's.

Door ook op het gebied van informatiebeveiliging regelmatig een update te geven, kan er meer grip ontstaan. Dat is ook nodig; de techniek verandert snel en als organisatie heb je de verantwoordelijkheid om de persoonsgegevens van de inwoners zo goed mogelijk te beveiligen.

Ten slotte is het goed om een bepaald niveau van privacy volwassenheid te ambiëren. Het Centrum voor Informatiebeveiliging en Privacy heeft een privacy volwassenheidsmodel ontwikkeld, waarbij er 5 verschillende niveaus te behalen zijn. Het niveau om aan de minimale bepalingen vanuit de AVG te voldoen is niveau 3.

Gezien de verbeterpunten die er op dit moment zijn op het gebied van informatiebeveiliging, privacy en bewustwording, is het meer dan voldoende om te groeien naar niveau 3. Dat geeft de tijd en ruimte om een aantal zaken goed te borgen.

Bijlage 1 - Stand van zaken AVG per onderwerp

Dit is het dashboard dat voortkomt uit het invullen van het Borgingsproduct van de VNG. Het Borgingsproduct beschrijft precies wat geregeld moet zijn om als organisatie aan de AVG te voldoen.

Per onderdeel leidt het antwoord op de vragen tot een percentage. Dat percentage geeft vervolgens aan in hoeverre de organisatie voldoet aan dat specifieke onderdeel. Op dit moment wordt de vragenlijst gemeentebreed ingevuld. Om tot een score te komen die inzage geeft in een sector of zelfs een team, zouden de hoofdstukken 2, 4, 5 en 6 door de verschillende managers ingevuld moeten worden.

Paragraaf	Titel	Percentage
1.	Beleid	32%
1.1	Beleid vaststellen	0%
1.2	Privacybeleid	39%
1.3	Verantwoordelijkheden	33%
2.	Processen	21%
2.1	Werkprocessen	29%
2.2	Verwerkingsregister	30%
2.3	Pre-DPIA's	0%
2.4	DPIA's	5%
2.5	Bewaar- en vernietigingsbeleid	32%
3.	Organisatorische inbedding	65%
3.1	Privacyteam	13%
3.2	Aanstelling, positie en taken FG	89%
3.3	Informereren OR	75%
3.4	Bewustwording	30%
4.	Rechten van betrokkenen	75%
4.1	Recht op informatie	60%
4.2	Processen rechten van betrokkenen	86%
4.3	Toestemming	100%
4.4	Geautomatiseerde individuele besluitvorming	35%
4.5	Websites en applicaties	67%
4.6	Technische ondersteuning	100%
5.	Samenwerking	55%
5.1	AVG rollen	86%
5.2	Gegevensverstrekking	0%
6.	Gegevensbescherming	49%
6.1	Risico's	0%
6.2	Gegevensbescherming door ontwerp	88%
6.3	Gegevensbescherming door standaardinstellingen	75%
6.4	Informatiebeveiliging	53%
6.5	Privacyincidenten en datalekken	46%
7.	Verantwoording	50%
7.1	Evaluatie naleving AVG	33%
7.2	Evaluatie informatiebeveiliging	100%
7.3	Rapportage	0%

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 6
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub i	Het goed functioneren van de Staat, andere publiekrechtelijke lichamen of bestuursorganen	6